

■ CUSSEGL PASTORAL DIL GRISCHUN

Ils problems dalla migraziun el center

(cp) La damonda, co la baselgia catolica va entuorn cun la migraziun, ei stada el center dalla dieta atunila dil Cussegl pastoral dil Grischun alla fin dall'jamna ella Scola aulta da teologia a Cuera. Sut il presidi dil niev parsura, Markus Sievi, Panaduz, ein delegai e delegadas seschai informar tras persunas cumpetentas co la situaziun actuala se presenta el Grischun.

Malgrad dameins fugitivs – aunc bia da far

Patricia Ganter Sonderegger, menadra dil post d'integraziun en nies cantun, ha orientau davart l'activitad da sia incarica ensem cun in team dad endisch persunas. Quei uffeci sefatschenta cun tuts jasters (digl exteriur) che secattan el Grischun sco era cun fugitivs renconuschis e persunas recepidas provisoricamein.

Era sch' il diember da fugitivs en Svizra va anavos resta ei aunc bia da far per ils presents sil camp social human per aschia contonscher ina buna integraziun. Susteni vegnan era tuts uffecis ed instituziuns statalas cumpetentamein per garantir ina convivenza senza tensiun sociala e cun in sentiment dad esser beinvegni. Igl ei grev da capir culturas e religiuns jastras da quellas persunas e tschercar vias da cuminoza cun ellas.

El center d'ina buna integraziun statan la scolaziun linguistica e la perfecziun per carschi ed affons e quei che pertucca igl ir a scola u l'introduziun el mund dalla lavur. Dunnas ed umens duein pro-

Sur Andreas Fuchs, vicari general per il Grischun, Markus Sievi, president, René Hefti, secretari (da sen.).

FOTO B. BISLIN

fitar dalla medema scolaziun per haver schanzas egualas. Sco bien exempel vegnan ils cuors da lungatg per affons nun-accumpignai allegai, dai dallas soras dominicanas a Cazas.

La Caritas el Grischun

Karin Streiff, gestiunaria dalla Caritas el Grischun, sustegn – ensem cun ses 14 collaboraturs – paupers, en special famiglias, independentamein da lur derivonza e confessiun, s'engaschond per lur problems.

En Svizra exista quella organisaziun dapi 1926 ed ha la finamira da coordinar

igl engaschi social dallas pleivs catolicas e scolar gidontras e gidonters. Las stizuns dalla Caritas possibiliteschan da cumprar favoreivlamein victualias ed artechels per la veta da mintgadi. Il center dalla Caritas a Cuera (cun servis specials) vegn cumpletaus tras las filialas a Tavau e Puschlav cun in sortiment reduciu. Ins ei vidlunder d'extender quella reit da vendita egl entir cantun. Cheu san era las pleivs catolicas segidar praticamein da tschercar sligiaziums sco p. ex. localitads e gidonters voluntaris.

Ina part impurtanta ei tier la Caritas era il program d'occupaziun per segirai

senza lavur, tals ch'ei dai ord la reit sociala ed impedi pschicamein (SVA, IV-Stelle).

Co eisi pusseivel d'anflar in suttegg per Svizzers, jasters e fugitivs e realisar l'integraziun professiunala? Arrundau han ins quella presentaziun tras ina viseta als centers dalla Caritas a Cuera (Scaletta, Tittwiesenstrasse) per mussar praticamein tgei tut che la Caritas porchas.

Lavur d'integraziun ella pleiv

Co tala lavur d'integraziun po veser ora en ina pleiv ha sur decan Kurt Susak, ple-

von a Tavau, presentau. Per quei intent ei vegniu fundau a Tavau l'uniun «IG offenes Davos». Quella ei interconfessiunala e collavura stretgamein cun la «Landschaft Davos» e meina in agen post da cussegliaziun. La finamira primara ei da crear pusseivladads per s'entupar culs indigens, seigi quei el Café internaziunal, tier la meisa dalla dumengia, a caschun d'occurranzas culturalas e sportivas, tier survetschs divins communabels e purschidas da scolaziun, sport e scola.

Ils decanats rapportan

Las tschun gruppas dils decanats ord igl entir cantun han giu da presentar ella secunda part dalla dieta problems specifics da lur regiun e rimnar ideas co la lavur pratica sefa ellas pleivs. Cun quels problems veglien ins era sefatschentar 2019.

Problems interns dalla baselgia grischuna

Bia da discutir han era dau quels dus dis damondas internas da persunal per la baselgia en diversas regiuns dil cantun. Aschia ein abus e mulestas sexualas en pleivs, damondas en connex cun il celibat a Breil, las stentas da pleivs e persunas privatas per occupar las pleivs en Val d'Alvra e Surses stai temas da discussiun. Il Cussegl pastoral cantunale sesenta fetg pertuccaus da quella situaziun. Damondas da principi vegn el a discutir ils meins proxims. En cass singuls eis el denton buca cumpetents da dar ina sentenza u decisiun.

Cun grond plascher ha sora Ulrica dau scoletta a tschiens affons

Sora Ulrica Flury da Clavadi/Sumvitg festivescha dumengia il giubileum da profess dad aur

CUN SORA ULRICA HA
SUSI ROTHMUND / ANR DISCURRIU

■ **Cun 20 onns ei sora Ulrica Flury da Clavadi/Sumvitg entrada en claustra per daventar sora dominicana. Quei ei stau avon 50 onns e dumengia astga ella festivar ensem cun ulteriuras giubilaras e massa hosps envidai il giubileum da profess dad aur en claustra a Glion.** L'Agentura da novitads rumantscha ei s'entupada cun sora Ulrica ella cafetaria «Quinclas» all'entrada dalla claustra per discuorer da sia affonza a Clavadi, dalla clamada claustrala e dalla veta.

Cun cons onns essas Vos entrada en claustra?

Sora Ulrica: Cun 20 onns.

Tgei ei stau il motiv per quella decisiun?

Jeu hai luvrau da buoba tier las soras dominicanas da Glion a Savognin ella cuschina dil spital e quella veta claustrala ha fascinau mei. Suenter scola hai jeu plinavon luvrau plirs onns sco gidontra el spital da S. Gagl che vegneva menaus dallas soras dad Ingenbohl.

Il medem onn sco Vos ein aunc duas giuvas da Sumvitg entradas en claustra – ha quei influenzau Vossa decisiun?

Na, quei ei buca stau in motiv ch'ha influenzau mia decisiun. Miu giavisch per ina clamada claustrala occupava mei gia dapi onns.

Essas Vos carschida si en ina famiglia fetg religiusa?

Gie, quei fundament religiun hai jeu retschiert da mes geniturs e quella veta

Sora Ulrica Flury.

MAD

da cardientscha vegneva praticada en famiglia.

Las soras dominicanas lavuran u en claustra ni ordeifer – tgei ei stau Vies pensum?

Ils dus onns e miez da noviziat ein stai preparaziun per la veta spirituala. Suententer hai jeu astgau frequentar la scolaziun da mussadra da scoletta a Cuera.

Ha quei cuntentau Vos?

Astgar esser mussadra da scoletta ha adina fatg grond plascher ed ei stau mia satisfaziun. Jeu hai giu plascher da dar scoletta duront quater onns a Savognin e 25 onns a Sedrun. Da quei temps me navan las soras dominicanas la casa d'attempai s. Vigeli a Sedrun. Leu erel jeu da casa e segidavel nua ch'ei fageva ba-

segn. Dapi 1999 sun jeu puspei en claustra a Glion.

Tgei pensum haveis Vos actualme in en claustra a Glion?

Actualme in meinel jeu la cafetaria «Quinclas» all'entrada dalla claustra. Esser ustiera ei per mei in apostolat che dat gronda satisfaziun. Igl ei bi da guder di per di sentupadas. La cafetaria ei in liug da sentupada che vegn apprezziaun dil persunal, dallas soras e da numerus hosps d'ordeifer.

Haveis mai giu il giavisch dad ir ellas missiuns?

Na, quei ei mai stau miu patratg.

Sche Vos mireis anavos sin Vossa veta, tgei ei stau il pli bi?

Astgar viver cun consoras cun la medema intenziun en cuminoza, da survir a Diu en oraziun e survetsch al concarstgaun. L'affonza a Clavadi cun siat fargliuns ei stada in temps nunemblideivel e bi.

Haveis mai deplorau Vossa decisiun da viver sco muniessa?

Na, jeu sun aunc oz perschuada che quei ei mia clamada.

Cu Vos essas entrada en claustra fagevan aunc dabia giuvas quei pass. Oz dat ei strusch muniessas giuvas – sa veis Vos daco che quei ei aschia?

L'indifferentad religiun e la beinstonza han gronda influenza sin il patertgar dil carstgaun da nies temps.

E co ei quei stau da viver cul celibat?

Viver en cuminoza ei in ferm sustegn per la veta celibatara. Jeu hai astgau guder da dar scoletta a tschiens affons e quei ei stau in bi pensum da mia veta.

Con temps liber/vacanzas haveis Vos giu sco sora dominicana? Ei quei avunda e co haveis passentau il temps liber?

Jeu sun engrazievla d'astgar guder quater jamnas vacanzas ed in jamna exercizis e dis libers da viandar persula ni cun consoras.

Dispona ina muniessa dad agens d'agens?

Nus retschevein ina mudesta summa da 100 francs ad onn che nus astgein applicar tenor giavisch. Per gl'auter survegnin nus tut quei che nus duvrein en claustra ed havein aschia negins quitaus finanziaus.

Selegreis silla fiasta da dumengia?

Gie, en engrazievladad a Diu e viers la cuminoza ch'jeu hai astgau viver quella clamada. A nossa fiasta vegnan rund 160 persunas envidadas e soras ad esser presentas ed jeu selegrel immens da mintga sentupada, oravontut da sentupar cun mia famiglia.

Tgei ei Vies pli grond giavisch pil futur?

Astgar survir a Diu ed a nossa cuminoza ed al concarstgaun.

Sche Vos mireis anavos sin Vossa veta – fagesses aunc ina ga il medem?

Gie, cun agid da Diu.

reclama

Wer gültige Verträge missachtet, ist bald isoliert.

Den Erfolg der Exportnation Schweiz nicht aufs Spiel setzen.

NEIN
zur «Selbstbestimmungs»-Initiative

nein zur sbi.ch